

Een overzicht van beelden in Hilversum in volgorde van plaatsing

‘Christusbeeld’ (1889). Maker: Simon Miedema. Locatie: gevel Oud-katholieke kerk H. Vitus, Melkpad. Materiaal: steen.

‘Vrouw en kind’ (1932). Maker: Hildo Krop. Locatie: Heuvellaan, VARA-studio. Materiaal: beton. Bijzonderheden: huidige locatie onbekend. Naar Mediapark? VARA?

‘Bank als eerbetoon aan prof. Jacobus van Rees’ (1933). Maker: Johan Gustaaf Wertheim. Locatie: Hoge Naarderweg hk. Godelindeweg. Materiaal: natuursteen.

‘Verum, Bonum, Pulchrum’ (1938). Maker: Suzanne Nicolas-Nijs. Locatie: Emmastraat, KRO-studio. Materiaal: witverglasde terracotta basreliëfs.

‘Verzetsmonument’ (1949). Maker: prof. V.P.S. Esser. Locatie: Boombeglaan, Rosarium. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum. Zie p. 151.

‘De zaaier’ (1949). Maker: Pieter Starreveld. Locatie: ’s-Gravelandseweg, AVRO-studio voorgevel. Materiaal: brons. Zie p. 178.

‘Maatschappelijke Ladder’ (1956). Maker: André Volten. Locatie: Witte Kruislaan, dak ‘Nieuwe Lyceum’. Materiaal: ijzer. Bijzonderheden: kunstwerk uit 1955, schenking aan het Nieuwe Lyceum bij het gereedkomen van de school. Het markeerde jarenlang de ingang van de school, maar was eigenlijk te zwaar voor het dak. Verplaatsing naar de vijver werd nooit uitgevoerd vanwege de hoge kosten. Bij de naderende opheffing van de school bood de directeur het werk aan de gemeente aan. Die nam het niet aan omdat er geen geld was voor verplaatsing en opknappen van het kunstwerk.

‘De honkballer’ (pitcher) (1956). Maker: Ek van Zanten. Locatie: Witte Kruislaan, sportterrein ‘Nieuwe Lyceum’. Materiaal: brons. Bijzonderheden: huidige locatie onbekend.

‘Augustinus Beeldengroep’ (1958). Maker: Zr. van der Lee. Locatie: Monnikenberg klooster. Materiaal: steen.

‘Jeugd, vrede, bescherming, levenskracht’ (1958). Maker: Pieter Starreveld. Locatie: Jan van der Heijdenstraat, tuin PTI-complex. Materiaal: brons. Bijzonderheden: ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de NSF/PTI. Bij de sloop van het fabriekscomplex verplaatst naar de Anthony Fokkerweg, voormalig Philips-gebouw.

‘Mercurius’ (1958). Maker: Dick Stins. Locatie: Vreelandseweg, drukkerij De Boer. Materiaal: brons gepatineerd met torenoud. Bijzonderheden: ge-

‘Jeugd, vrede, bescherming, levenskracht’ uit 1958 van Pieter Starreveld behoort tot de oudere beelden in Hilversum. (foto: Jan de Jong).

plaatst toen drukkerij De Boer in 1958 vanuit Den Helder naar Hilversum kwam. De naam wijzigde in 1999 in drukkerij Casparie. Zie p. 158.

'Balspelende kinderen' (1959). Maker: Arie van den Berg. Locatie: Graaf Wichmanstraat, Dr.Ir. C. Lelyschool. Materiaal: keramiek. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f1.500.

'Spelende kinderen' (1959). Maker: Hein Koreman. Locatie: Schuttersweg, in tuin A. Roland Holst College. Materiaal: beton. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f6.000 en geplaatst bij de Frederik van Eedenmulo. In november 1989 is een van de drie hoofden afgebroken door vandalen. In januari werd het gerepareerd. Stond in 1992 tussen de noodgebouwen, maar heeft nu een nieuwe plek op de Schuttersweg.

'De zusters' (1959). Maker: Jan Oosterman. Locatie: Kerkbrink 25, GSA. Bijzonderheden: in 1988 verwijderd wegens sloop pand, in 2002 herplaatst bij de GSA Langestraat. Materiaal: keramische mozaïek. Zie p. 167 e.v.

'Jongetje met bokje' (1959). Maker: Ton Sondaar-Dobbelman. Locatie: Dudokpark, Stadserf. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f3.500. De Gooi- en Eemlander schreef op de dag van plaatsing dat de sokkel wel erg dominant oogverblindend wit was en sprak de hoop uit dat deze spoedig zou verwerpen.

'Vrouw met vogel' (1960). Maker: Arie van den Berg. Locatie: Snelliuslaan hk. Berlagelaan / Laan '40-'45. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f7.000.

'Spelende kinderen' van Hein Koreman en 'Vrouw met vogel' van Arie van den Berg. (foto's: Jan de Jong)

'Jongetje met bokje' van Ton Sondaar-Dobbelman. (foto: Wij in Hilversum, november 1959)

Twee beelden in Franse kalksteen: 'Lezende kinderen' van Cor Hund uit 1961 en 'Vrouw met kind' (of 'De lente') van Joop Hekman uit 1962. (foto's: Stevens)

'Zonder titel' (dansend figuur) (1960). Maker: Pieter van Velzen. Locatie: Larenseweg, wandreliëf op muur huishoudschool (te zien vanaf Eemnesserweg). Materiaal: beton. Bijzonderheden: In 2003 verwijderd wegens sloop gebouw, 2004 overgedragen aan de gemeente, in 2006 geplaatst op muur Theater Achterom.

'Prometheus' (1960). Maker: Nic Jonk. Locatie: Kleine Drift. Materiaal: brons. Bijzonderheden: opdracht door de gemeente in verband met het eeuwfeest van het GEB. Kosten bedroegen ca f9.000. De oorspronkelijke opdracht luidde: 'Maak maar een arbeider met een hamer'. In de volksmond werd het beeld 'Jan Propaan' genoemd. Het beeld is tijdelijk in opslag en wacht op herplaatsing in Villa Industria.

'Jacob worstelt met de engel' (1960). Maker: Jan Oosterman + Pieter van Velzen. Locatie: Van Ghentlaan, gevel Christelijk Gereformeerde Kerk. Materiaal: keramiek.

'Metaalplastiek' (symbool van televisie-uitzendingen) (1961). Maker: Fokke Duetz. Locatie: Hoge Naarderweg, AVRO. Materiaal: ijzer. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f4.500. Verwijderd na verhuizing AVRO, particulier bezit.

- 'Zonder titel'** (naar een schets van Bart van der Leck) (1961). Maker: prof. P. Eling. Locatie: Heuvellaan, VARA-studio. Materiaal: tegeltableau (tegels van de Porcelyne Fles).
- 'Zonder titel'** (1961). Maker: Pieter van Velzen. Locatie: A. Fokkerweg, Tweede Gooise Huishoudschool.
- 'Lezende kinderen'** (1961). Maker: Cor Hund. Locatie: Van Hogendorpstraat 1a, Elckerlycschool. Materiaal: Franse kalksteen. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f4.000. In oktober 1960 kreeg de kunstenaar de opdracht om het reliëf te maken voor de in aanbouw zijnde Jan Campertschool. Na voltooiing werd het echter opgeslagen tot het in 1967 geplaatst werd op de gevel van de nieuwe Prof.Dr. J. Huizingaschool aan de Vosmaerlaan. De school heet nu Elckerlycschool.
- 'Vrouw met kind' / 'De Lente'** (1962). Maker: Joop Hekman. Locatie: Kamerlingh Onnesweg bij Lorentzvijsier. Materiaal: harde Franse kalksteen (Vaurion). Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f10.000. In oktober 1960 werd de opdracht verstrekt voor een eerste schets. De beeldhouwer schafte hiervoor een blok steen van negen ton aan en hakte daar zes-en-een-halve ton van weg in het atelier op zijn woonschip. Het had in juli 1962 nogal wat voeten in de aarde om het beeld 'De Lente' uit zijn schip naar de bestemming te brengen. Om beschadiging te voorkomen had de kunstenaar het beeld zo compact mogelijk gehouden. De maand na plaatsing was hij regelmatig in Hilversum om het beeld te voltooiën.
- 'De goede herder'** (1962). Maker: Jacques Maris. Locatie: Simon Stevinweg, De Goede Herderkerk. Materiaal: keramiek. Bijzonderheden: kerk inmiddels gesloopt, lot kunstwerk onbekend.
- 'Europa en de stier'** (1962). Maker: Ek van Zanten. Locatie: Laapersweg. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f8.000. De Larense beeldhouwer kreeg in januari 1960 de opdracht voor het vervaardigen van een beeldengroep voor het Laapersveld. Zie p. 171.
- 'Dubbelfiguur'** (man en vrouw) (1963). Maker: Oscar Jespers. Locatie: Heuvellaan, hoofdingang VARA-studio. Materiaal: steen. Bijzonderheden: verplaatst. Huidige locatie onbekend.
- 'Schoolmeisje'** (1963). Maker: Jan Meefout. Locatie: Jan Campertschool, Buisweg. Materiaal: Franse kalksteen. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f4.000. In 1965 is het beeld van zijn sokkel gestoten en stond het meisje lange tijd in de hoek. Op verzoek van het schoolhoofd in 1967 weer geplaatst. In mei 1982 is het beeld van de sokkel getrokken en ernstig beschadigd naar de Gemeentewerf overgebracht.
- 'Vogels'** (1964). Maker: Eric Claus. Locatie: Dudokpark. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht in 1963 door gemeente Hilversum voor f5.000 uit het atelier van de kunstenaar. Het was bedoeld voor het in aanbouw zijnde G.G.D.gebouw aan de Koninginneweg en werd daar op de patio geplaatst.

Tussen figuratie en abstractie: boven het beeld 'Het gezin' van Pieter d'Hont uit 1965, links 'Vogel' van Hans Petri dat veel moderner oogt, maar uit 1964 dateert en dus een jaar ouder is. (foto's: Stevens)

- 'Schepping, val, verlossing'** (1964). Maker: Piet Killaars. Locatie: Van Riebeeckweg, St. Willibrorduskerk (gevelobject). Materiaal: beton. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f40.000. Kerk gesloopt.
- 'Vogel'** (1964). Maker: Hans Petri. Locatie: Lieven de Keylaan, Chr. Technische School, nu Hilfertsheem-Beatrixschool. Materiaal: zeewaardig aluminium.
- 'Mozaïek'** (1964). Maker: Bob van Walderveen. Locatie: Van Ghentlaan, Jhr.mr. de Savornin Lohmanschool. Materiaal: steen.
- 'Het gezin'** (1965). Maker: Pieter d'Hont. Locatie: Johannes Geradtsweg, gazon bij viaduct. Materiaal: brons, voetstuk Moezelsteen. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f37.000. De opdracht voor het vervaardigen van een groot plastic getiteld 'De familie' werd in juli 1962 verstrekt. Het beeld was in 1964 klaar en werd begin 1965 geplaatst. De 'huid' van de familie werd al snel vlekkelig. De in mei 1967 nieuw aangebrachte patinalaag maakte het plastic weer als nieuw. Zie p. 163.
- 'Jacob en de engel'** (1965). Maker: Nico Onkenhout. Locatie: Van Riebeeckweg, Diaconessenhuis, nu Tergooiziekenhuis Hilversum. Materiaal: dolomietsteen.
- 'Geveltableau'** (1965). Maker: J.S. Oosterhuis-van der Stok. Locatie: Koornstraat, gevel 'PTT Telecom'-gebouw. Materiaal: verglaasde keramiek.

De 'Danseresjes' van de Stephensonlaan werd door Charles Leplae kort voor zijn dood in 1961 gemaakt en in 1963 door de gemeente Hilversum aangekocht. (foto: gemeente Hilversum)

'Het kind en zijn wereld' (reliëf) (1965). Maker: Fedde Weidema. Locatie: School voor Christelijk buitengewoon onderwijs Mozartlaan. Materiaal: veelkleurig keramiek.

'Danseresjes' (Les danseuses) (1965). Maker: Charles Leplae. Locatie: Stephensonlaan. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor Bfrs 200.000 (ca. f15.000) in januari 1963 op de overzichtstentoonstelling van de kunstenaar die in september 1961 overleed. De bestemming was toen nog een van de groenstroken in Hilversum-Noord.

'Bokspringende jongens' (1966). Maker: Hans Bayens. Locatie: Bosdrift hk. Goudenregenlaan. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f9.500. In april kreeg de beeldhouwer de opdracht voor het vervaardigen van de beeldengroep bestemd voor Hilversum-Zuid. In november 1965 was de plek wat meer concreet: omgeving Bosdrift.

'Taurus' (1966). Maker: André Schaller. Locatie: binnenplaats Gemeentelijk Gymnasium, Schuttersweg. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f9.000. Beeld, enkele jaren voor de opdracht bekroond met de Keukenhofprijs, werd vervaardigd voor de binnenplaats van de nieuwe vleugel van het Gemeentelijk Gymnasium. Sinds enkele jaren zit het A. Roland Holst College in het gebouw. Zie p. 172.

'Bokspringende jongens'
van Hans Bayens en
'De dans' van Hein Koreman.
(foto's: SAGV en Stevens)

'**De dans**' (1967). Maker: Hein Koreman. Locatie: Pieter de Hooghlaan t/o Gijsbrecht van Amstelstraat (in gazon). Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f15.600. Opdracht in oktober 1966.

'**Betonreliëf**' (1967). Maker: Pierre van Soest. Locatie: Hoge Larenseweg 130, drukkerij Onkenhout. Materiaal: beton met kleurtoeslag. Bijzonderheden: gebouw is gesloopt. Huidige locatie onbekend.

'**Sport en spel**' (1967). Maker: Pieter Starreveld. Locatie: in opslag, genomineerd voor herplaatsing. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f45.540. Het werd in 1967 geplaatst bij de ingang van het Sportpark aan de Soestdijkerstraatweg. In 1998 kreeg het een plek bij Zwembad de Lieberg, werd voor de verbouwing daarvan weer verwijderd en wacht nu op een nieuwe plek. Zie p. 177-178.

'**Metamorfose**' (1967). Maker: Edvard Zegers. Locatie: Stroeslaan, groenstrook tussen Titus Brandsma-school en Verrijzeniskerk. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f8.500. Geplaatst op de Stroeslaan en oudejaarsnacht 1974 vernield door vandalen. In april voor f1250 hersteld. Voorstel om beeld een andere plaats te geven niet geaccepteerd door kunstenaar. In 1982 nogmaals van sokkel gehaald en overgebracht naar cultureel centrum De Vaart.

'**Tournooiridder**' (1968). Maker: Eric Claus. Locatie: Vaartweg 163A. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f17.500.

De 'Tounooiridder' van Eric Claus uit 1968 staat nog steeds voor het voormalig cultureel centrum De Vaart. (foto: SAGV)

De 'Eland' (1968) van Arie Teeuwisse op het schoolplein van De Dubbeldekker aan de Oude Amersfoortseweg. (foto: Stevens)

Twee paarden: het 'Fjordenpaard' van Gabriël Sterk, dat sinds 1969 bij het raadhuis staat. (foto: Stevens)

En het 'Paard en ruiter' van Arthur Spronken, ook uit 1969, aan de Diependaalse-
laan.

(foto: SAGV)

De kunstenaar kreeg in december 1966 een vrije opdracht van de gemeente. Zijn ontwerp 'De tournooiridder' werd in februari het jaar daarop goedgekeurd. Het plastic werd geplaatst voor het nieuwe gebouw van de gemeentelijke dienst voor Kunstzaken in cultureel centrum De Vaart.

'Eland' (1968). Maker: Arie Teeuwisse. Locatie: Oude Amersfoortseweg 192, schoolplein De Dubbeldekker. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f9.000. Opdracht in mei 1966 voor het nieuwe scholencomplex aan de Oude Amersfoortseweg. De kunstenaar observeerde maandenlang een eland in Diergaarde Blijdorp voordat hij aan de opdracht, het maken van een dierplastiek, begon.

'Cilindrische constructie' (1968). Maker: André Volten. Locatie: terrein ROC van Amsterdam aan de Soestdijkerstraatweg. Materiaal: roestvrij staal. Bijzonderheden: stond oorspronkelijk bij de MTS aan de Vaartweg 54, nu bij het ROC aan de Soestdijkerstraatweg. Zie p. 152.

'Vier zingende en musicerende kinderen' (1968?). Maker: Gène Eggen. Locatie: Diependaalselaan 363, patio Kardinaal De Jong-ULO. Materiaal: kalksteen. Bijzonderheden: opdracht werd in november 1967 verstrekt. Het beeld zou minstens 2,50 m hoog worden en de locatie was nog niet bekend. De school is inmiddels gesloopt, de huidige locatie van het beeld is onbekend.

'Meisje met paard' (1969). Maker: Pieter d'Hont. Locatie: binnenplaats Come-niuscollege, Bisonlaan.

'Paard en ruiter' (1969). Maker: Arthur Spronken. Locatie: Diependaalselaan,

'Levensvreugde' van Gabriël Sterk en de plaatsing van dit beeld op het middenplantsoen van de Diependaalselaan in 1970. (foto's: SAGV)

tussen Loosrechtseweg en Zeverijnstraat. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f15.500. De opdracht in 1965 was een vrij beeld. Zie ook p. 162.

'Fjordenpaard' (1969). Maker: Gabriël Sterk. Locatie: Koninginneweg, gazon bij het raadhuis. Materiaal: brons. Bijzonderheden: cadeau aan de gemeente van de directie van V&D ter gelegenheid van de opening van het vernieuwde warenhuis aan de Kerkstraat.

'Levensvreugde' (1970). Maker: Gabriël Sterk. Locatie: Diependaalselaan tegenover nr. 400. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f10.500.

'Rode robot' (1970). Maker: Rob Stultiens. Locatie: Kerkelandenlaan hk. Geert Grootelaan. Materiaal: ijzer. Bijzonderheden: gemaakt in opdracht voor gemeente Hilversum voor f8.000. Het kreeg een plek voor cultureel centrum De Vaart, maar verdween in 1988 na sluiting van het centrum in de opslag. In 1994 kwam het op de huidige plek te staan. Zie p. 153.

'Kind op pony' (1971). Maker: Hans Bayens. Locatie: Kerkstraat bij de Kerkbrink. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilver-

Het 'Kind op pony' (Hans Bayens) is een bekende verschijning aan het begin van de Kerkstraat, bij de Kerkbrink. (foto: SAGV)

Het beeld 'Liggend' van Fons Bemelmans siert al jaren een grasveld in de Kerkelanden en kreeg dit jaar een nieuwe sokkel. (foto SAGV)

sum voor f13.000. In oktober 1980 was de linkervoet van het kind gebroken. Schade werd getaxeerd op f2.500.

'Liggend' (liggende figuur) (1971). Maker: Fons Bemelmans. Locatie: Kerkelandenlaan hk. Kloosterlaan. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f29.000 (inclusief f2.000 voor het ontwerp). In september 1968 kreeg de kunstenaar een vrije opdracht.

‘Het gevecht’ (1971). Maker: Frank Letterie. Locatie: Kerkelandenlaan hk. Kapittelweg. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f17.500. Opdracht in oktober 1966. Zie p. 175.

‘Woelwater’ (gevelreliëf) (1972). Maker: Cor van Velzen. Locatie: Van Ghentlaan, Van Hasselschool (Banckertlaan). Materiaal: keramiek. Bijzonderheden: huidige locatie van het kunstwerk onbekend.

‘Communicatie’ (1973). Maker: Richard Braun. Locatie: ’s-Gravelandseweg, AVRO-studio. Materiaal: roestvrij staal.

‘Speelbeest’ (1973). Maker: Pieter Kortekaas. Locatie: grasveldje Morsestraat - Voltastraat. Materiaal: polyester.

‘Twee Torsen’ (1973). Maker: Leo de Vries. Locatie: Morsestraat - Voltastraat. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f1.250.

‘De schil’ (1974). Maker: Berend Bodenkamp. Locatie: ’s-Gravelandseweg 25, SNS-bank. Materiaal: beton. Bijzonderheden: bij de verbouwing van het bankgebouw in 2005 zou het voor de ingang komen te liggen. Het kunstwerk is daarom verwijderd.

‘De zuilen’ (viervoudige torsie) (1974). Maker: Frans Peeters. Locatie: Kerkelandenlaan bij Flat Kerkelanden. Materiaal: polyester. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f11.000.

‘De Muzen (Pan en Orpheus)’ (1974). Maker: Paul Grégoire. Locatie: Kamerlingh Onnesweg bij de Eemnesserweg. Materiaal: brons. Bijzonderheden: de gemeente gaf in 1967 een vrije opdracht aan de kunstenaar, die zich liet inspireren door het rijke muziekleven in Hilversum. Het kunstwerk zou in steen gemaakt worden, maar deze bleek uit elkaar te vallen. Met toestemming van de opdrachtgever werd het vervolgens brons. Gezien de afmeting moest het in delen gegoten worden. Ziekte van de beeldhouwer was er mede debet aan dat oplevering van het beeld pas in juli 1974 plaats vond. De uiteindelijke kosten bedroegen f40.000. Het vond een tijdelijke plek voor Cultureel Centrum De Vaart en de bevolking had inspraak in de plaatsing. Er kwamen 103 suggesties binnen, waaruit de Kamerlingh Onnesweg als beste plek gekozen werd. Zie p. 158.

‘Kubus’ (1974). Maker: Hans Roebbers. Locatie: Groestzijde Hilvertshof. Mate-

Tegenover het beeld ‘Liggend’ aan de overkant van de weg een staand beeld: ‘De zuilen’ van Frans Peeters. (foto: gemeente Hilversum)

'De kubus' van Hans Roebbers bestaande uit 64 deelskubussen, op zijn oorspronkelijke plek o-p de Groest, tegenover de Spuisteeg. (foto: Stevens)

riaal: eikenhout en staal. Bijzonderheden: schenking door firma Matser aan de gemeente. Stond op de hoek van Groest en de Herenstraat en verbeeldde de combinatie tussen oud en nieuw in Hilversum. De elementen hadden vrij spel: het ijzer roestte en het hout spleet. Werd eind 1983 vanwege de slechte staat verwijderd en in 1984 geplaatst bij Groot Goylant, Van Linschotenlaan.

'Schaap met lam' (1975). Maker: Carien Gerritse-Bolhuis. Locatie: Diependaalselaan tegenover Zuiderheide. Materiaal: kalksteen (bianco dell'mare). Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f5.500. In november 1974 was het beeld gereed en zocht de gemeente nog naar een geschikte plek.

'Variatie op een bouworde' (1975). Maker: Niels Hamel. Locatie: Lorentzweg, PTT-Telecom. Materiaal: hardhout. Bijzonderheden: de blokken boden de jeugd een opstapje om het dak van het gebouw te bereiken. In juni 1979 werden ijzeren haken en scherpe punten geplaatst om verdere vernieling tegen te gaan, maar dat hielp niet. In juli 1983 werd het onderste blok verwijderd om gerepareerd te worden. Materiaal deugde niet, het begon weg te rotten.

'Zonder titel' (drie dezelfde speelplastieken) (1975). Maker: Pieter Kortekaas. Locatie: Scholencomplex Hilversumse Meent. Materiaal: polyester. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f34.000. Door brand beschadigd en afgevoerd.

‘Triptiek’ (1975). Maker: Carlo Andreoli. Locatie: Daltonschool, Meent. Materiaal: beton en glas. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f20.000 in februari 1975. Naar een goede plek werd toen nog gezocht. Het werd de Daltonschool aan de Meent. Vandalen leefden zich uit op het glas en beton en uiteindelijk is het kunstwerk verwijderd met instemming van de kunstenaar.

‘Gevelversiering’ (1975). Maker: Fedde Weidema. Locatie: Wirixstraat, Chr. LOM-school ‘De Schakel’ (nu ‘Het Mozaïek’). Materiaal: matgemoffeld roestvrij plaatstaal. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f12.000. Kunstwerk thans verwijderd.

‘De cameraman’ (1976). Maker: Hans Bayens. Locatie: Mediapark Sumatralaan. Materiaal: brons. Bijzonderheden: op 8 juni 1976 onthuld door Erik Jurgens, toenmalig voorzitter van de NOS.

‘De cameraman’ neemt een prominenteplaats in bij de ingang van het Mediapark. (foto: Jan de Jong)

Het beeld 'Getorste beweging' van Piet Killaars was door hem oorspronkelijk op het Laapersveld gedacht, maar kwam langs de Geert van Mesdagweg, tegenover het A. Roland Holst College terecht. Rechts de montage van het beeld achter het atelier van de kunstenaar. (foto's: Jan de Jong en SAGV)

'Getorste beweging' (1976). Maker: Piet Killaars. Locatie: G. van Mesdagweg t/o Jonkerweg. Materiaal: wit polyester en ijzer. Bijzonderheden: ontwerp van de opdracht werd in augustus 1975 gepresenteerd. Kosten f40.000. In oktober konden suggesties ingediend worden voor de plek van het kunstwerk genaamd 'Beweging in de ruimte'. De kunstenaar zelf dacht aan het Laapersveld en daar koos ook de meerderheid van het publiek voor. Het werd echter de Geert van Mesdagweg. Het object wordt veelvuldig beklad en even zo vaak weer schoongemaakt.

'Zonder titel' (1976). Maker: Fedde Weidema. Locatie: zwembad 'De Lieberg'. Materiaal: mozaïek. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f127.500.

'Zonnewijzer' (1977). Maker: Richard Braun. Locatie: bejaardencentrum d'Eglantier. Materiaal: roestvrij cortènstaal en emaile. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f3.000 voor de nieuwbouw van verzorgingshuis d'Eglantier eind 1975. Het zorgcentrum nam het in 1977 over tegen kostprijs.

'Gevelreliëf' (1977). Maker: Cor Dam. Locatie: Kampstraat, politiebureau. Materiaal: beton. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f76.000 ter gelegenheid van de nieuwbouw van het politiebureau. Bij de opdracht waren de kosten f50.000.

'Sportende jongen en meisje' (1977). Maker: Inka Klinckhard. Locatie: Kerke-landenlaan, sporthal. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f21.000. Werd geplaatst bij de sporthal in Ker-

kelanden, die in 2003 afbrandde. Het staat nu voor de sporthal aan de Kerkelandenlaan.

'Veulen' (1977). Maker: Gabriël Sterk. Locatie: Zorgcentrum Egelantierstraat. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f15.000 voor de nieuwbouw van verzorgingshuis d'Eglantier eind 1975.

'Drie bollen' (1977). Maker: André Volten. Locatie: Sumatralaan, Mediapark. Materiaal: gepolijst roestvrij staal.

'De komediespeler' (1978). Maker: Gabriël Sterk. Locatie: Dudokpark. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f40.000. Oorspronkelijk geplaatst in 1978 bij Schouwburg Gooiland. Bij de renovatie van de schouwburg moest het beeld wijken voor een parkeerplaats. Na twee jaar op de gemeentewerf werd het in september 1998 herplaatst in het Dudokpark.

'Pony' (1978). Maker: Arie Teeuwisse. Locatie: Laapersveld 23, Annie M.G. Schmidtschool. Materiaal: brons. Bijzonderheden: opdracht verstrekt in maart 1977. Het kostte de gemeente Hilversum f15.000. Ontwerp is naar een levend model in Artis. Het werd geplaatst bij de Ph.A. Kohnstamm-school, die nu Annie M.G. Schmidtschool heet.

Sport en spel. Links 'Sportende jongen en meisje' van Inka Klinckhard, rechts 'De komediespeler' (ook wel 'De acteur' genoemd) van Gabriël Sterk. (foto's: Stevens en SAGV)

Boven: 'Meisje met haan' van Tineke Bot.

Rechtsboven: de 'Pony' van Marijke van der Horst.

Rechtsonder: plaatsing van het beeld 'Stelten' (spelende kinderen) van Lucie Nijland bij de Fabritiuschool. De kunstenaressen (linksvoor) houdt toezicht op de verankering van het beeld. (foto's SAGV, Ed van Mensch)

'Meisje met haan' (1979). Maker: Tineke Bot. Locatie: Mozartlaan 29, school Mozarthof. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f16.000 voor de nieuwe school 'De Mozarthof'.

'Stelten' (spelende kinderen) (1979). Maker: Lucie Nijland. Locatie: Fabritiuslaan, Fabritiuschool. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f30.000. De wens van de school bij het 50-jarig betaan in 1978 ging hiermee in vervulling.

'Pony' (1980). Maker: Marijke van der Horst. Locatie: Kinderdagverblijf 'De Dribbel', Goudenregenlaan 3 [Hugo de Grootschool nr 13]. Materiaal:

hardsteen. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f10.000, bedoeld voor speelplaats Lize de Haan-kleuterschool. Beeldhouwwerk was voor de plaatsing te zien in cultureel centrum de Vaart. Kunstenaars was o.a. leerlinge van Grégoire en Esser.

‘Adelaar’ (1981). Maker: Jean Houben. Locatie: Oude Enghweg, Dienst Stadsontwikkeling. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f14.560. In opslag, wacht op herplaatsing.

‘Sirene’ (1981). Maker: Nic Jonk. Locatie: In vijver Kapittelweg. Materiaal: brons. Bijzonderheden: oorspronkelijke plek Raadhuisvijver. Het beeld werd de gemeente Hilversum aangeboden door de stichting cultuurcentrum ‘Koningin Wilhelmina’. Deze in 1950 opgerichte stichting beijverde zich voor de bouw van een cultuurcentrum in het Dudokpark. Toen dit definitief van de baan was volgde opheffing. De ‘Sirene 1A’ werd gemaakt in 1968 en was al in bezit van de stichting (kosten ongeveer f47.000). Tijdens de restauratie van het raadhuis werd het beeld tijdelijk opgeslagen. In november 1997 werd het gestolen, maar twee dagen later teruggevonden in een bos. Sinds 1986 staat het in de vijver aan de Kapittelweg.

‘Actie van het springen’ (1981). Maker: Frans van der Veld. Locatie: Hilversumse Meent, sporthal ‘De Meent’. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f13.000.

‘Drinkend paard’ (1982). Maker: Pieter d’Hont. Locatie: binnenplaats scholen Violenstrat. Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f26.000 in juli 1982 voor de binnenplaats van de Hendrika van Tussenbroekschool en de Thorbeckeschool. In november ontstond een geschil met Baarn. Dat had een vrijwel identiek exemplaar aangeschaft en meende dat het bij Hilversum om een werkexemplaar ging. En daar was de kunstenaar weer boos over.

‘Windkracht 8’ (1983). Maker: P  p   Grégoire. Locatie: Havenstraat hk. Taludweg (in plantsoen). Materiaal: brons. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f50.000 voor een gepland buurtcentrum in de Meent. De bouw daarvan ging echter niet door. De plek aan de Groest i.p.v. de verwijderde Kubus was vanwege de hoogte niet ge-

‘Sirene’ van Nic Jonk uit 1981, hier nog in de raadhuisvijver. (foto: Stevens)

Paul Grégoire werkt in zijn atelier aan 'Windkracht 8'.
(foto: Ed van Mensch)

schikt. Tijdelijk geëxposeerd in cultureel centrum De Vaart tot het op 27 maart 1986 een definitieve plek kreeg bij de Oude Haven. Zie p. 161.

'Zonder titel' (1985). Maker: Joop van Bossum. Locatie: 's-Gravelandseweg, Openbare Bibliotheek. Materiaal: geslepen roestvrij staal. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f36.000.

'De knoop' (1985). Maker: Shinkichi Tajiri. Locatie: Sumatraaan, Mediapark voor Videocentrum. Materiaal: brons.

'De regenboog' (1987). Maker: Jan de Baat. Locatie: Bergweg, op terrein van NCRV-studio. Materiaal: roestvrij staal.

'Zonder titel' (1988). Maker: Désiree Tonnaer. Locatie: Emmastraat, KRO-studio. Materiaal: brons en natuursteen. Bijzonderheden: symboliseert communicatie, religie en traditie.

'Tolerantie' (1989). Maker: Edo van Tetterode. Locatie: Stationsplein. Materiaal: beton en glas. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f27.500. De kunstenaar ontwierp het in 1986 als herdenkingsbeeld voor de in dat jaar op station Hilversum doodgestoken Michael Poyé. Ook wel genoemd: het 'Monument voor verdraagzaamheid'. Kunstwerk opgeslagen i.v.m. herinrichting Stationsplein, herplaatsing wordt overwogen.

'Belofte' (1989). Maker: Kees Verkade. Locatie: 's-Gravelandseweg, AVRO-studio. Materiaal: brons.

'Seintoren' (1989). Maker: Antoon van Wijk. Locatie: Buisweg, achter de school 'De Wissel' (via het schoolplein). Materiaal: hout.

'Zonder titel' van Desiree Tonnaer in de tuin van een KRO-kantoor aan de Emmastraat. (foto: Jan de Jong)

‘De cirkel’ (1990). Maker: Nikki van Es. Locatie: Laapersveld 25a, Heymanschool. Materiaal: hout (douglas). Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum. De opdracht werd gegeven in het kader van de eenprocentsregeling bij nieuwbouw. Het kunstwerk is inmiddels vergaan.

Nikki van Es op haar kunstwerk ‘De cirkel’ uit 1990. (foto: Nikki van Es)

‘Twee minuten stilte’ (1991). Maker: Hetty Noorman-Hogenhout. Locatie: Laan ’40-’45, terrein Noorderbegraafplaats. Materiaal: brons. Bijzonderheden: geschenk kunstenaars, waarde f15.000.

Onder: ‘Stella’ (1996) van Alessandro Mendini siert het Weversplein. (foto: Jan de Jong)

‘Zonder titel’ (1994). Maker: Bas Maters. Locatie: Arenapark, Marathon. Materiaal: plaatstaal. Bijzonderheden: volgens de opdrachtgever, ontwikkelaar Gamm/Phoenix, ‘harmonieert het kunstwerk met de omringende architectuur en ruimte’.

‘Tirade’ (1995). Maker: P  p   Grégoire. Locatie: Tergooi Ziekenhuis Hilversum. Materiaal: brons.

‘Het leven van een bloem’ (1996). Maker: Marijke van de Meij. Locatie: Havendwardsstraat/doorsteek. Materiaal: beton. Bijzonderheden: ontwerp in juni 1994 gepresenteerd. Kosten ongeveer f27.000.

‘Stella’ (1996). Maker: Alessandro Mendini. Locatie: Weversplein. Materiaal: fiberglas op stalen buis. Bijzonderheden: geschenk van de Woningbouwvereniging van Erfgooiers aan de inwoners van Hilversum. Het kunstwerk kostte f50.000.

De 'Aprillia' van Philippe Stark op het Wagenmakersplein. (foto: Jan de Jong)

'De erfgooiër' (1997). Maker: Hans Bayens. Locatie: Kerkstraat, pleintje C&A. Materiaal: brons. Bijzonderheden: geschenk van de Lions Club Hilversum aan de binnenstad. Dit was een miniatuur. De gemeente gaf de voorkeur aan een manshoog beeld en paste f31.000 bij (totale kosten f60.000).

'Gedenkteken dwangarbeiders WO2' (1997). Maker: Colin de Rover. Locatie: Soestdijkerstraatweg, terrein sportpark bij hoofdingang houten tribune. Materiaal: graniet. Bijzonderheden: ter herdenking van de Duitse razzia op 23 oktober 1944.

'Motor 6,5 Aprilia' (1998). Maker: Philippe Starck. Locatie: Wagenmakersplein. Materiaal: motor op roestvrij stalen paal. Bijzonderheden: schenking aan de gemeente Hilversum door projectontwikkelaar J. de Jong, die bezig was aan het Wagenmakersplein.

‘Steen met water’ (1998). Maker: Shlomo Korèn. Locatie: Kerkbrink. Materiaal: graniet. Bijzonderheden: geschenk van de bevolking aan burgemeester J. Kraayeveld-Wouters bij haar afscheid. In 2006 afgedekt.

‘Media Transfer System II’ (2001). Maker: Gerard Hali. Locatie: Den Uylplein. Materiaal: beschilderd staal. Bijzonderheden: tijdelijk opgeslagen na reconstructie kruising in 2008.

‘Jan Kort’ (2006). Maker: Olaf Mooy. Locatie: Jan Kortplein. Materiaal: brons. Bijzonderheden: beeldje met gevelsteen.

‘Seinhorst’ (2009). Maker: Mieke van den Hoeven. Locatie: Jan van de Heijdenstraat hk. Radiostraat. Materiaal: roestvrij staal en glas. Zie p. 155.

‘Lichtlijn’ (2009). Maker: Katrin Korfmann. Locatie: Stationstunnel. Materiaal: lichtbakjes met rode, groene, blauwe en amberkleurige lampjes.

‘Media Transfer System II’ van Gerard Hali vóór de reconstructie van het Den Uylplein. (foto: Jan de Jong)

Kunstwerken van onbekende datum:

‘Verzetmonument Kick ten Boom’ (eind jaren ’50?). Maker: Johan Gustaaf Wertheim. Locatie: Stroeslaan 8. Bijzonderheden: beeldje met gevelsteen ter herinnering aan verzetsstrijder.

‘Bruine inkruiplikker’ (ca 1975?). Maker: Pieter Kortekaas. Locatie: onbekend. Materiaal: branddovende kunststof. Bijzonderheden: gekocht door gemeente Hilversum voor f8.000.

Inhoud jaargang 29 (2009)

Hilversums Historisch Tijdschrift “Eigen Perk”

Artikelen

- Baar, V., Van bouwbeeldhouwkunst naar vormgeving. 149-155 (2009/4)
- Bergen, R. van, Met Thijs Vonk op zoek naar sporen uit de oorlog. 11-16 (2009/1)
- Bokhoven, N., De dichter-criticus Halbo C. Kool en Hilversum. 101-110 (2009/3)
- Gianotten-van den Berg, E., Blijft fit en gezond door Van Hellemond. 27-34 (2009/1)
- Ley, J.S. De, Verzamelaars van oude ansichten (6): Willem van der Klis. 71-80 (2009/2)
- Ley, J.S. De, Prof.dr. Garnt Stuiveling. Docent, debater, dichter. 115-120 (2009/3)
- Ley, J.S. De, Illusie van de beweging. Frank Letterie: Het Gevecht (1971) Kerkenlandenaan, Hilversum 173-176 (2009/4)
- Luit, J.-B. van, ‘Op het gift der tweespalt glorieerde de zwemsport in Hilversum’. De beginjaren van het Hilversumse zwemmen. 53-66 (2009/2)
- Mensch, E. van, De twee levens van De Zusters. Een muurmozaïek van Jan Oosterman. 167-170 (2009/4)
- Overzicht van beelden in Hilversum. 182-202 (2009/4)
- Paepe, E.J.J. de, Verzamelaars van oude ansichten (5): Harry van der Voort. 17-26 (2009/1)
- Paepe, E.J.J. de, m.m.v. T. Luiting, Dichters in Hilversum. 111-114 (2009/3)
- Paepe, E.J.J. de, Gerlof Zijlstra maakte van Hilversum een beeldenstad. 157-162 (2009/4)
- Paepe, E.J.J. de, Pieter d’Hont maakte ‘Het gezin’ voor zijn geboorteplaats. 163-166 (2009/4)
- Paepe, E.J.J. de, Staanplaatsen voor Griekse goden in Hilversum. 171-172 (2009/4)
- Paepe, E.J.J. de, Sport en spel van Pieter Starreveld. 177-178 (2009/4)
- Pelgrim, E.J., Oude wijn in nieuwe vakken. Het Streekarchief keert terug naar zijn oude plek. 67-70 (2009/2)
- Ronde, I. de, Het album van Ane Reindert Buwalda. 121-133 (2009/3)
- Schelfhout, A., ‘Bob met de geit’ ooit een begrip in Hilversum. Roman over een Gooise familie. 5-10 (2009/1)

Boekbespreking

- Eddie de Paepe e.a. (red.), Gooi toen en nu, 18 delen (Zwolle 2008/9) 96 p. per deel (W.J. Dral) 38-39 (2009/1)